

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
5.1.2.e

Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Leeuwarden, 9 juli 2024

Verzonden, **16 JULI 2024**

Ons kenmerk : 02270821
Domein/ Team : Omgevingszaken
Behandeld door : Omgevingszaken / (058) 5.1.2.e
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

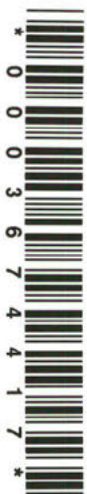
Onderwerp : Advies over geactualiseerd winningsplan Pieterzijl-Oost

Geachte 5.1.2.e

Op 30 mei jl. ontvingen wij uw verzoek om uiterlijk 24 juli 2024 een advies uit te brengen over het geactualiseerde winningsplan Pieterzijl-Oost. Hierbij brengen wij ons advies uit. Ons advies hebben wij afgestemd met de medeoverheden provincie Groningen, Wetterskip Fryslân, gemeente Noardeast-Fryslân en gemeente Westerkwartier.

Standpunt gaswinning

Wij blijven aangeven tegen gaswinning te zijn. De zorgen en het wantrouwen onder de inwoners in gaswinningsgebieden zijn groot. Het maatschappelijk draagvlak voor gaswinning ontbreekt in het gebied. Wij blijven opkomen en aandacht vragen voor de belangen van onze inwoners en de zorgen die leven over de effecten van gaswinning. Dit heeft enerzijds te maken met de bodemdaling en aardbevingen in Groningen, de daarmee samenhangende veiligheidsproblematiek en andere negatieve effecten van gaswinning. Anderzijds is het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen en de daarmee samenhangende opgave tot vermindering van uitstoot van broeikasgassen een belangrijke opgave voor onze samenleving. Wij vinden dat zowel de centrale, alsmede de decentrale overheid, hierin een voorbeeldfunctie moet vervullen. Het is dan ook onze ambitie dat wij onafhankelijk willen zijn van fossiele brandstoffen. Het past niet bij die ambitie dat er in ons grondgebied gas wordt gewonnen. Gaswinning brengt bovendien altijd risico's met zich mee en er kan nooit volledige zekerheid worden gegeven dat gaswinning veilig kan plaatsvinden.

Elke centimeter bodemdaling is er één te veel

Er moet worden gekeken naar de totale bodemdaling in een gebied. Niet elke bodemdaling kan voorkomen worden. Echter elk menselijk handelen dat leidt tot bodemdaling moet worden nagelaten. Hoewel de totale bodemdaling blijft binnen de prognose van het oorspronkelijke winningsplan, zorgt de actualisatie van het winningsplan er wel voor dat de bodem daalt ten opzichte van de huidige situatie. Omdat de winning minder snel loopt dan verwacht is namelijk de volledige voorziene bodemdaling nu nog niet bereikt. Wanneer er geen verlenging wordt verleend, blijft de bodemdaling beperkt.

Bodemdaling leidt tot onomkeerbare schade

De gevolgen van bodemdaling door gaswinning zijn onomkeerbaar (de bodem gaat niet meer terug omhoog, de boezem- en polderpeilen mogen niet omlaag en de zeespiegel stijgt). Dit heeft vernatting tot gevolg en beperkt de mogelijkheden om het peil te verhogen. Een deel van het gebied ligt vrij voor de boezem en daarvan staat de drooglegging van de landbouwgronden al onder druk. Dit heeft te maken met de geografische ligging van het gebied: door de toenemende regenval, de toename van westenwinden, de bodemdaling en de zeespiegelstijging stuwt het boezemwater in het noordoosten van de provincie steeds vaker op. Dat zorgt ervoor dat de landerijen steeds vaker te nat worden. Het standpunt dat de peilen niet meer omlaag mogen is inmiddels verankerd in het beleid van provincie, waterschap en ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W). De onomkeerbare schade bestaat uit het natter worden van de landbouwgronden. Immers het naar beneden brengen van de peilen geeft nog meer schade in de vorm van verzilten van diezelfde landbouwgrond en het verdrogen elders in de regio op de hoge zandgronden.

Er is sprake van strijdigheid van beleid van ministeries

Wij ervaren het beleid van de ministeries EZK en I&W als strijdig met elkaar. Zo vormt peilverlaging volgens de Kamerbrief water en bodem sturend van 25 november 2022, geen passende herstelmaatregel meer voor bodemdaling. Geen peilverlaging en wél bodemdaling zorgt voor een situatie waarvoor geen herstelmaatregel meer passend is en die niet meer door het waterschap kan worden opgelost. Het ministerie van EZK hanteert tot nu toe de lijn dat de bodemdaling door het waterschap kan worden hersteld met technische maatregelen. Wij zien dat als een onjuiste aanname en een vorm van afwentelen van problemen door bodemdaling, een afwenteling die volgens de water en bodem-sturend brief door de minister van I&W wordt afgewezen.

Extra voorwaarden

Wanneer u, ondanks de negatieve adviezen, toch besluit in te stemmen met de gevraagde gaswinning dan vragen wij u de volgende voorwaarden mee te nemen:

- Lustendeling: Wij zien een taak voor de rijksoverheid in de lustendeling. Uit de contourennota blijkt dat het bij het onderzoek naar een betere verdeling van de lusten en lasten van mijnbouwactiviteiten, gaat om activiteiten die voor de Staat opbrengsten genereren. Nu verreweg de grootste opbrengt van een mijnbouwactiviteit naar de Staat gaat, ligt er ook voor de Staat een aanzienlijke taak om de lusten te laten terugvloeien naar de regio;
- Schaderegeling: Wij zijn van oordeel dat dit op voorhand optimaal geregeld moet zijn. Daarbij hoort in onze optiek niet dat eventueel gedupeerden zelf - dan wel via het loket Commissie Mijnbouwschade - moeten bewijzen dat de opgetreden schade ook daadwerkelijk door gaswinning is veroorzaakt. Wij vinden dat de bewijslast bij de NAM hoort te liggen, zoals al bij wet is geregeld voor het Groninger gasveld. Zeker nu er meerdere schadeveroorzakende processen in het gebied spelen. Hierbij moet ook gekeken worden naar de indirecte effecten van gaswinning die mogelijk schade veroorzaken, zonder dat er een beving heeft plaatsgevonden.

Tot slot

Gezien onze bovenstaande argumenten kunnen wij niet anders concluderen dan dat er geen medewerking verleend moet worden aan de actualisatie van het winningsplan Pieterzijl-Oost.

Hooachtend

5.1.2.e

provinsje fryslân
provincie fryslân
postbus 20120 8900 hm leeuwarden

16.07.24

Port betaald
Business Post Leeuwarden

provinsje fryslân

DATUM BINNENKOMST
23 JULI 2024

E2k-129hE - Mabel

